

คำวินิจฉัยของ ศาลฎีกาจารย์ ดร.กระมล ทองธรรมชาติ ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๖๒/๒๕๔๗

วันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๔๗

เรื่อง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ กรณีนายสิทธิพล จิตรภูมิศักดิ์ (สมาชิกสภาเทศบาลนครนครราชสีมา) จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ กรณีเข้ารับตำแหน่ง กรณีพ้นจากตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วหนึ่งปี

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ผู้ร้อง) ได้ยื่นคำร้อง ลงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๔๗ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ กรณีนายสิทธิพล จิตรภูมิศักดิ์ จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ กรณีเข้ารับตำแหน่ง กรณีพ้นจากตำแหน่ง และกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วหนึ่งปี โดยมีข้อเท็จจริงสรุปได้ดังนี้

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมีมติเป็นเอกฉันท์ด้วยคะแนนเสียง ๘ เสียง ว่า นายสิทธิพล จิตรภูมิศักดิ์ สมาชิกสภาเทศบาลนครนครราชสีมา เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ซึ่งมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินพร้อมเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๕๑ และมาตรา ๒๕๒ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๒ และมาตรา ๓๓ แต่นายสิทธิพล จิตรภูมิศักดิ์ ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน กรณีเข้ารับตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่ง โดยมีได้ยื่นเอกสารประกอบที่พิสูจน์ความมืออยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สิน รวมทั้งมิได้แนบสำเนาแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในรอบปีภาษีที่ผ่านมา และไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินพร้อมเอกสารประกอบ ในกรณีพ้นจากตำแหน่งครบหนึ่งปี ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในเวลาตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ และตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนด แม้ว่าสำนักงาน ป.ป.ช. จะได้มีหนังสือแจ้งให้นายสิทธิพล จิตรภูมิศักดิ์ ทราบถึงหน้าที่ในการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและ

หนี้สินดังกล่าว และให้ชี้แจงเหตุผลที่ยังมิได้ยื่นเอกสารประกอบบัญชีกรณีเข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่ง รวม ๕ ครั้ง แต่นายสิทธิพล จิตรภูมิศักดิ์ (ผู้ถูกร้อง) ก็มิได้ชี้แจงเหตุผล

พฤติการณ์ดังกล่าวของผู้ถูกร้องทำให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่าเป็นการจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนด จึงเสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๕๕

ศาลรัฐธรรมนูญได้พิจารณาคำร้องดังกล่าวในวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๔๗ มีมติเป็นเอกฉันท์ ให้รับคำร้องไว้ดำเนินการตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๖ ข้อ ๑๒ และรับไว้พิจารณาวินิจฉัยต่อไป และส่งสำเนาคำร้องให้ผู้ถูกร้องยื่นคำชี้แจงภายในสิบห้าวัน นับแต่วันที่รับหรือถือว่าได้รับสำเนาคำร้อง

ผู้ถูกร้องได้มีคำร้อง ลงวันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๔๗ ขอยายระยะเวลายื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาออกไป โดยจะยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา ภายในวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๔๗ ศาลรัฐธรรมนูญได้พิจารณาเมื่อวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๔๗ อนุญาตให้ขยายเวลายื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาออกไป โดยให้ยื่นภายในวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๔๗

ต่อมา นายสิทธิพล จิตรภูมิศักดิ์ ผู้ถูกร้องส่งคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา ลงวันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๔๗ โดยมีได้ลงชื่อ สรุปข้อเท็จจริงได้ดังนี้

ผู้ถูกร้องได้ลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเทศบาลนครนครราชสีมา ในครั้งแรกของการได้รับการยกฐานะจากเทศบาลเมือง เป็นเทศบาลนคร

โดยปีแรกที่ได้รับเลือกตั้งเข้ามา สภาเทศบาลมีการประชุมเพียง ๒ สมัย และจะมีการประชุมเพิ่มต่อเมื่อฝ่ายบริหารจะใช้จ่ายเงิน จึงเรียกประชุมเพื่อพิจารณาและผ่านงบประมาณ ซึ่งปีแรก สภาเทศบาลนครนครราชสีมาได้เลือกให้นายประชิด วงษ์มณี เป็นนายกเทศมนตรีคนแรก ต่อมาได้ยื่นใบลาออก โดยนายบรร ศรีวิไลลักษณ์ ดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีคนต่อมา

เมื่อครบวาระแล้ว ผู้ถูกร้องได้ลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเทศบาลนครนครราชสีมา อีกเป็นครั้งที่สองในนามกลุ่มโคราช ๒๐๐๐ ซึ่งส่งลงสมัครจำนวน ๗ คน กลุ่ม นายบรร ฯ ในนามกลุ่มประสานมิตร ส่งลงสมัครจำนวน ๒๔ คน และกลุ่มโคราชพัฒนา ส่งลงสมัครจำนวน ๒๔ คน

แต่ไม่ได้รับเลือก ผู้ถูกร้องได้หันมาทำหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น ชื่อหนังสือพิมพ์เสียงประชาชน วางจำหน่ายได้ ๓ ถึง ๔ ฉบับ ผู้ถูกร้องได้เดินทางไปอยู่ประเทศเคนมาร์ก เพราะผู้ถูกร้องลงข่าวเรื่องส่วยเทศกิจในหนังสือพิมพ์ดังกล่าว

ผู้ถูกร้องเห็นว่า คำร้องของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทำให้ผู้ถูกร้องรู้สึกว่าเป็นคนโกงบ้านกินเมือง เป็นพวกคอรัปชั่น ตั้งใจปกปิดทรัพย์สินที่โกงกินมา ทั้ง ๆ ที่ผู้ถูกร้องได้ยื่นบัญชี ฯ ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. แล้ว แต่เอกสารไม่ถูกต้องครบถ้วนเท่านั้น

อย่างไรก็ตาม ผู้ถูกร้องไม่ได้แย้งคำร้องของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยไปตามคำร้องของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อให้เรื่องราวที่เกิดขึ้นกับผู้ถูกร้องสิ้นสุด เพราะผู้ถูกร้องไม่ต้องการให้หน่วยงานต่าง ๆ ของส่วนรวมมาสืบเปลี่ยนแปลงงบประมาณเพียงเรื่องส่วนตัวของผู้ถูกร้อง และพร้อมรับคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ

ประเด็นในการพิจารณาและคำวินิจฉัย

ประเด็นในการพิจารณามีว่า ผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ และตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ หรือไม่ พิจารณาแล้วเนื่องจากนายสิทธิพล จิตรภูมิศักดิ์ ผู้ถูกร้อง ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาโดยไม่ได้ลงลายมือชื่อซึ่งเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบสำนวนได้พยายามติดต่อกับผู้ถูกร้องทางโทรศัพท์ไปประเทศเคนมาร์กและติดต่อกับน้องชายผู้ถูกร้องที่มีภูมิลำเนา ณ จังหวัดนครราชสีมา เพื่อให้ส่งเอกสารที่ลงลายมือชื่อของผู้ถูกร้องมาให้ แต่ผู้ถูกร้องไม่ส่งเอกสารที่ลงลายมือชื่อมาให้ จึงเห็นว่า เป็นระยะเวลาานพอสมควรแล้ว (ตั้งแต่เดือนมิถุนายน ถึง สิงหาคม ๒๕๔๓ รวม ๓ เดือน) ประกอบกับคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาของผู้ถูกร้อง มิได้โต้แย้งคัดค้านทั้งในข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายในคำร้องของผู้ร้องทั้งเป็นการยอมรับและขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยไปตามคำร้องของผู้ร้อง

พิจารณาแล้วเห็นว่า เมื่อผู้ถูกร้องเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ วรรคหนึ่ง (๖) และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔ (๘) มาตรา ๓๒ และมาตรา ๓๓ มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชี ฯ ต่อผู้ร้อง ทุกครั้งที่เข้ารับตำแหน่ง พ้นจากตำแหน่ง และพ้นจากตำแหน่งมาเป็นเวลาหนึ่งปี โดยที่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ วรรคสอง บัญญัติว่า “บัญชีตามวรรคหนึ่งให้ยื่นพร้อมเอกสารประกอบซึ่งเป็นสำเนา

หลักฐานที่พิสูจน์ความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าว รวมทั้งสำเนาแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในรอบปีภาษีที่ผ่านมา โดยผู้ยื่นจะต้องลงลายมือชื่อรับรองความถูกต้องกำกับไว้ในบัญชีและสำเนาหลักฐานที่ยื่นไว้ทุกหน้าด้วย” และมาตรา ๒๕๒ บัญญัติให้สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองซึ่งพ้นจากตำแหน่งนอกจากต้องยื่นบัญชีตาม (๒) แล้ว ให้มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินอีกครั้งหนึ่งภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งดังกล่าวมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีด้วย

พิจารณาแล้วเมื่อผู้ถูกร้องไม่ได้แนบเอกสารประกอบซึ่งเป็นสำเนาหลักฐานที่พิสูจน์ความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินรวมทั้งสำเนาแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในรอบปีภาษีที่ผ่านมาในกรณีเข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่ง และไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๒ วรรคสอง ทั้ง ๆ ที่ผู้ร้องมีหนังสือทวงถามหลายครั้ง แต่ผู้ถูกร้องมิได้ยื่นบัญชีฯ ต่อผู้ร้อง จึงเห็นว่าผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีฯ ต่อผู้ร้อง

ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงวินิจฉัยชี้ขาดว่า นายสิทธิพล จิตรภูมิศักดิ์ ผู้ถูกร้อง จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕

ศาสตราจารย์ ดร.กระมล ทองธรรมชาติ

ประธานศาลรัฐธรรมนูญ